

ÚJKÖNYV

A bahá'í tanítói

„Egy fának a gyümölcsei vagytok, és egy ágnek a levelei.”
Tanításuk szerint Ábrahám, Mózes, Buddha, Zoroaster,
Krisztus és Mohamed előzi meg a sorban Bahá'u'lláhót,
„Isten dicsőségét”, annak a vallásnak az alapítóját, amely
a „nagykorúvá vált emberiség” számára kínálja az egyetemes béke
és szeretet hitét.

Hétfő óta Szegeden is itt vannak. Nem először járnak itt, tavaly már igyekeztek híveket, szimpatizánsokat keresni nálunk. Most a Dugonics téren állították föl asztalukat, és készségesen mondják el a hozzájuk fordulóknak, mit is jelent tulajdonképpen a bahá'í hit.

A szent tanítást, amely a világ legfiatalabb független vallásának mondja magát, az 1817-től 1892-ig élt Bahá'u'lláh nevéhez kapcsolják, akit hívei Isten új prófétájának tekintenek. Legfontosabb tanításai szerint a bahá'í vallás megszabadulást hirdet az előítéletek minden fajtájától, valódi egyenlőséget hoz férfiak és nők számára, felszámolja a túlzott gazdagságot és nyomort, megvalósítja az egyetemes oktatást.

Ösztönzi az egyes embert az önálló igazságkeresésre és azt mondja, hogy a vallás harmóniában van az észsel és a tudományokkal.

A bahá'í hitnek papsága nincs, a közösség ma 6 millió tagból áll szerte a világon, több mint kétezer etnikai csoportot ölel át. A közösség ügyeit választott tanácsok intézik, munkájuk fenntartását a hívők ado-

mányaiból fedezik, külső anyagi segítséget nem fogadnak el.

Haifán áll az Igazság Egyetemes Háza, a legfőbb törvényhozó testület székhelye, 1963-ban épült görög oszloprendes, kupolás szerkezetű, fehér épületéhez ciprusokkal szegélyezett út vezet. A nemzetközi közösség lelki és hivatalos ügyeit irányítják innen.

Az életről szóló tanításuk szerint minden ember „gazdag ékközlőhely”, amelynek titkai még tulajdonosa előtt is ismeretlenek. Az élet célja nem egyéb, mint mindezen gazdagság kiaknázása az ember saját élete és az emberiség számára. Életformájuk bátorítja a személyiség fejlődését, nyitottá teszi az új lehetőségek felé.

Az Igazság Egyetemes Házának nyilatkozata a világba eljövételét hirdeti. Mit mondhatunk erre? Úgy legyen.

(Július 19-én, pénteken délután 6 órakor „Mire tanít minket a bahá'í hit?” címmel előadás kezdődik a JATE-Klubban, amelyre várnak minden érdeklődőt.)

NYILAS

Nem olyan a tér

Nem akarok beállni azok sorába, akik így keseregnek: bezzeg régebben. Hiába, semmi sem a régi már. Hova jutunk, édes istenem! Nem kenyérgondok miatt pötyögtem az írógépet. Csak a teret, a sokat szidott szabadteret nem találok olyanak, mint megszoktam.

Korábban, ha július tizenhétedikén estefelé elmentél a szegedi polgár a Dóm felé, ott sziesztázó emberekkel, turistákkal találkozott. A színpad holdudvarában sörösbödék várták, s a Fesztivál Étterem teraszán sem lelt üres helyet. Hogy a nagy színpadon mit próbálnak, nem is volt lényeges. A környék, a négy utcányi élet csalogatta ide a látogatót.

Tegnap este jártam a téren, s azt hittem, március vagy november van. A Somogyi könyvtár mögötti nyári sörkert helyén a szürke beton fogadott, sétáló emberekkel nem találkoztam, s az étterem teraszán jó ha tizen voltunk fizetővendégek. Pedig szombaton már Hunyadi bemutató. Vajon végig, az egész szezonban ilyen szomorú lesz a város e tájéka? Sokan jelentős turistaforgalmat jósolnak Szegednek. Legyen igazuk.

Hogy a szabadtéri népszínház vagy sem, azon lehet vitatkozni. Egy biztos: azok, akik eddig a „lelátóra” vagy a környékbeli szabad terekre azért látogattak el, hogy kicsit megpihenjenek, beszélgessenek, régen látott ismerőseikkel találkozzanak, azok most egyelőre otthon maradtak. Talán túlóráznak, talán munka után caplatnak, talán nincs pénzüik egy fagyfaltra vagy egy fröccsre. Akinek viszont van mit aprítani a tejbe, nem éri be azzal, hogy eljön ide nézgelődni. A tehetős ilyenkor nyilván videózik, partyt rendez a kertjében, újabb üzletet köt vagy éppen elrepült a Bahámákra. A külföldi turista se itt báméskodik, másfelé keresi a látnivalót, ott, ahol az utcán hangulatos napernyők alatt egy kávé társaságában megpihenhet. Lehet, hogy nemcsak a Dóm teret, Szegedet, de az országot is elkerüli az idegen mostanában. Olyan vidékek felé vonatozik, melyeknek közelében nincs háború, a környéken nem akar több testre szakadni egyetlen ország sem, a határon pedig nem kell órákat várakoznia.

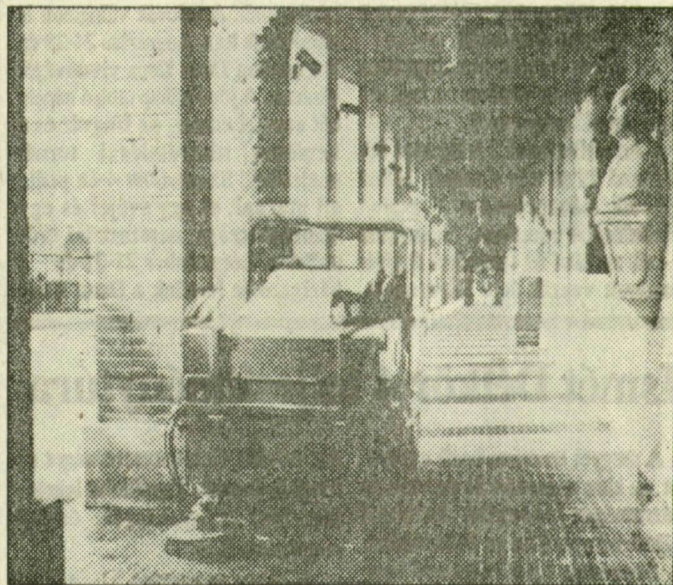
Tegnap este a téren egy fontos vendéggel azért mégis találkoztam, úgy hívják: Szegénység.

P. E.

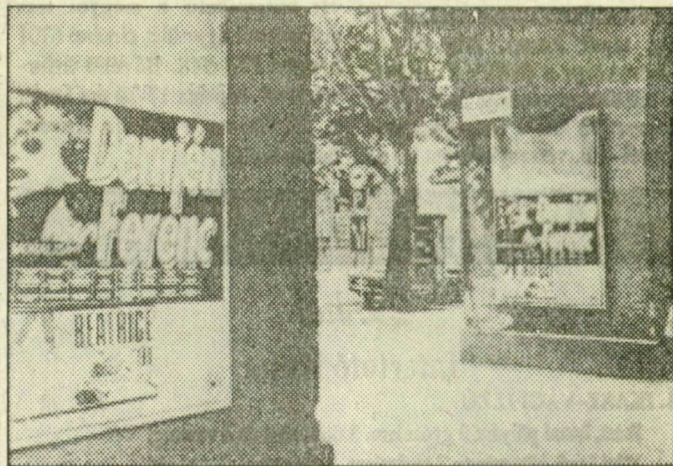
Ünnepre készülődve

Megkezdődtek a Szegedi Szabadtéri Játékok idei első bemutatójának, Erkel Ferenc: Hunyadi László című operájának próbái. Munkatársunk a szereplők gyülekezését kapta lencsevégre, még nyári, civil szerelésben. Németh József, Szakály Péter, Nagy Viktor rendező, Molnár András, Vámosy Éva és Misura Zsuzsa az elmúlt szezon sikeréhez méltó produkcióra készülnek.

A Dóm tér árkádjai alatt ezúttal kevesebb a vendég, a turista. A Pantheon szobrainak vigyázó szemei ezúttal a Városgazdálkodási Vállalat munkagépét figyelik, amint tisztára csutakolja a teret. Ráfer.

Egy karnyújtásnyira a Dóm tértől, a Hősök kapujának márványtábláit ismét falragaszok csúfítják. A ságvárista diákok nem is oly régen takarították meg ezt az emlékhelyet, valószínűleg most szívükhöz kapnának. Ismét összekenték, bemocskolták, elcsúfították a városnak ezt a hangsúlyos pontját. Szünidő van. Lesz-e, aki vállalja a gimnazisták szerepét, s letakarítja a ragacos papírszemetet?!

SZUROMI PÁL

Kint a farkas, hol a bárány

Lehet, hogy nem hiszik el, de szerintem érdemi fordulat történt a hazai televíziózásban. Valahogy megtört a jég. Mert ami eddig csak csip-csup mennyiségi felhalmozódás volt a Hét és a híradók műsoraiban, az most egyszerűen átcsapott egy újszerű minőségbe. Nagyjából úgy, mint amikor a letargiából átváltunk a kuncogó röhögésbe.

Kezdjük az előbbivel. Körülbelül másfél, egy éve a jámbor tévénező pusztán csak amolyan furcsállkodó, csodálkozó figyelemmel kísérte a műsorokat. Hogy jó, hát már nemcsak a politikusok: a bementők is bakiznak! És nem is csak egyszer! Ámde nem volt megállás. Inkább azt láttuk: ezek az urak és hölgyek lépten-nyomon rátettek még a dologra egy lapáttal. Nem elég, hogy kimondottan nyögvenyelőssé vált az intonáció, elferdültek a szótágak, aszinkronba került szöveg és kép, de

az utóbbi hónapokban a szavak értelme is igen gyakran kicsorbul (pl. áremelés helyett – árszerelés). Ebben a stádiumban a néző már dühöngött, káromkodott vagy letargikus lett. Aztán eljött június utolsó vasárnapja. Ami ugyebár a Péter Pálók szezonja, egyúttal az aratásé is. Nos, a Hét műsorában is ekkor zajlott le az emlékezetes párföldülés.

Mellékes most, hogy a közvetítés első perceiben még a konyhában falatoztam. Miként az is bagatell: éppenséggel melyik hírmorzsnál kerültem a készülékünk elé. Mindenesetre Stefka István a régi volt. Csokornyakkendő, ramszesz, hajszesz. Ahogy ez egy közismert, kipróbált bementőhöz illik. Nekem viszont pontosan illene idéznem azt a mondatot, amellyel a férfiú valószínűleg bekerült majd a leg-legek táborába. Már, ami a frenetikus, szimptomatikus bakikat illeti.

De illetlen leszek. Nem emlékszem ugyanis a konkrét témára, a konkrét szövegmegyezetre. Legfeljebb annyit bizonyos: ezúttal is a legfrissebb politikai, társadalmi események voltak terítéken. Még-hozzá rövid, hírcsokroszerű adagolásban. Hirtelenjében azonban az egyik mondat végén valami furcsa, sokmássalhangzós, idegen szót ütötte meg a fülem. Stefka szakszerűen azt mondta: drúzszba. Pedig igazság szerint valami olyasfélért akart kifejezni, hogy valakit vagy valamit ez vagy az kötött gúzsba. Persze a bementő udvarias és komoly ember. Rögvest bocsánatot kért, majd szemrebbenés nélkül helyrehozta a nyelvi kicsapongást.

Ezzel pontot is tehetnék e szívederítő jelenet végére. Csak hogy nem ilyen egyszerűek ám a dolgok. Annál inkább, mivel köztudomású, hogy a szóban forgó adásnak jól kifundált

dramaturgiája van. Hol a Hét műsorvezetője, hol híradós munkatársa viszi a prímet. Így Stefka István is pillanatokon belül átadta a stafétát Csák Elemérnek. Ő pedig kisvártatva, már-már ünnepélyesen bejelentette: hazánkban immár véglegesen kivonultak a szovjet csapatok. Szabadok vagyunk.

Nocsak, igazán – gondolhatja mindehhez a felvidult néző. Nyilvánvaló ugyanis: némely helycserék felérnek egy rafinált csapdával is. Van úgy, hogy naivan azt képzeljük, hogy most már minden bizonytalán kint lehet a farkas. És most már békességben élhet a barika. Közben egyikünk sem tudja biztossággal: valójában hol is rejtőzködik a mesebeli ragadozó.

Csongor Győző

A Zsótér-ház gyermekei (2)

„melyben szerző elmond egyet s mást a híres Zsótér-házról, annak múltjáról s jelenéről; röviden annyit, hogyan szépült meg napjainkra Szeged egyik leghíresebb műemlékháza...

köztársaságot” szervezett a menekültekből. Az ő szállására menekült Mikszáth Kálmán is. Az ablakából nézte s írta meg a sziszegő kígyó módjára közeledő zárpusztítását. Két nap és három éjen át tartózkodtak a szerencsétlenek ebben a házban. A lakások csoportokra voltak osztva. Minden csoportnak külön kisbírója volt. Ebből az időből két haláleset is följegyeztek, sőt azt is, miszerint a menekültek közé 80 rovvott múltú személy is keveredett, akik fosztogattak is. Az élelmet (szalonna, bab, kenyér, krumpli, tarhonya) a városházáról hordták át naponta csónakokon. A ház körül két méter magasságban állt a víz. Az 1920-as években, gyerektársaimmal játszadalmazva még láttuk a Zsótér-ház padlásán a kormos tűzhelynyomokat, melyeket az itt szorongó menekültek hagytak hátra. A kritikus napok múltával a menekülteket csónakokon szállították át Újszegedre, ahol elosztották őket. Rövid ideig a Kiskunfélegyházára menekített törvényszék levéltárát is a Zsótér-házban őrizték.

A századfordulón Zsótér László, a ház gondnoka létesítette a városház felőli, térre néző két sarkos erkélyt. Ezek közül 1903-ban még csak egy volt meg, de mivel a szimmetria kedvéért a tanács azt lebontással fenyegette, húzott Zsótér a túlsó sarokra is, az irodaházhoz semmiképpen sem illő második erkélyt is. A házat ebben az időben a lebontás réme fenyegette. Az első világháború utáni években az épület elég csúnya képet nyújtott, mert a vakolat teljesen lehullott már róla. A 20-as évek végére a város végre megvásárolta a házat akkori tulajdonosaitól, a Bach-családtól, akik a házat lak- és üzletbérletek céljaira hasznosították. A közvélemény nyomására vakoltatta be végre is a város a házat.

1945 után kezdték meg benne a hivatalok elhelyezését. Már megszeplített öltözetben lehetett a Zsótér-ház a szegedi városi tanács méltó székhelye.

A korszerű helyreállítással tüntették el a stílusbontó erkélyeket, kiszabadították kapuboltozatát is. Egykorú ábrázolások s régebbi fényképek alapján állították helyre

a földszinti üzletekkel elrontott eredeti képét. Így lehetett napjainkra ez a klasszicista épület szépülő városunk egyik büszkesége.

Még ma is megvan a ház, ahol a gyermekeivé elshantak körülöttem. Nem is nyom nélkül, mert ha csak emléken is, de élnek még éppen úgy a jók, mint a rosszak, amikre ennek a háznak födele alatt virradtam, de észrevétlenül, mint ahogy minden itthag bennünket, ami valamikor hozzánk tartozott...

A ház mostanság csak kívülről olyan, mint akkor volt. Csupán a padlásthelyiségek tüntek el fél-ablakaikkal, helyüket hivatalok foglalták el. Eltűntek a régi sikátorok, eltűnt maga a kettős udvar is, amely számunkra, a Zsótér-ház gyermekei számára egyszerre jelentette a „grundot”, mint az indián vadászmezőket s mindazt, ami játékaink részére földszinttől a padlásig korlátlan kalandlehetőségeket nyújtott. Nem veri föl már harci lármánk a ház „hivatalos nyugalmát.”

Ha olykor arra járok, vagy leülök a Szeged Étterem elé egy-egy színes ernyő alá, hallgatva barátaim beszédét – ott nyüzsgönek mind a házhoz fűződő emlékek körülöttem, nem is tudnám elhessegetni őket magam mellől. De nem is akarom. Hora ruit – vita fuit...

Röpül az idő, s nemsokára vége az életnek. Őszülő ember megállapítása, visszanzelve a mögöttem egy jobban homályba vesző évekbe, mikor tekintete s emlékezete egyre élesedik gyermekkora emlékein.

A régi Szeged... a régi Palánk... Igaz, akkoriban mi, belvárosi gyerekek ezt a kifejezést még nem ismertük... (Folytatjuk)

A Széchenyi tér 9. számú ház hazánk egyik legszebb terének történelmi emlékekben kétségtelenül leg-gazdagabb épülete. 1961-ben fejezték be „legutolsó fel-újítását”, amikor is iskolapéldáját láttuk annak, hogyan lehet s kell egy műemléket megszabadítani a reákrakott féltetlen köntöstől és sallangoktól.

A ház története a múlt század '40-es éveibe nyúlik vissza, amikor Dercsényi János udvari kamarai előadó megszerezte a városház melletti telket, szesz- és keményítőgyár céljaira. Tőkés vállalkozása két év alatt csődbe jutván, Zsótér János kereskedő szerezte meg a félbemaradt épületet s a róla elnevezett ház építését 1844-re be is fejezte. 1848-ban kaszánya és honvédkórház lett. A ház hőskorát 1849-ben érte meg, amikor itt székelt Szemere Bertalan kormányja. (Talán még a magyar katonát tartozékaival együtt is itt őrizte a miniszterelnök, akire az őrsés volt bízva – de ennek bizonyítékát mindmáig nem sikerült hitelt érdemlően bizonyítani!?)

A vésszes időkben hazánk nagyjai fordultak meg ebben a házban. Gyermekkoromban még járhattam a második emelet 34 kopott lépcsőfokán (az első emeleti fokok akkor már nem voltak az eredetiek), melyeken Kossuth Lajos lába taposott, aki itt tárgyalta meg a román Balcescuval a két nép sorsdöntő kérdéseit. Itt működött az Országgyűlés is.

Legmozgalmasabb napjait mégis 1879-ben, a nagy víz idején élte át a ház, amikor közel 3000 menekült szorongott benne. Ennyi ember ellátása persze nem volt könnyű dolog. Az első emeleten lakó Eisenstadter Lukács volt megbízva a hajléktalanok közt rend fenntartásával, aki, mint parancsnok, valóságos „alkotmányos